

DÁVID ZOLTÁN

TELEGDY ANNA (1591–1635) ISMERETLEN VERSEI

Évekkel ezelőtt a Zichy család levéltárának rendezetlen iratai között jellegzetes, régies duktussal írott elmélkedésekre és versekre bukkantam. A kéziratok keletkezésének idejét a 16–17. század fordulójára taksáltam, és így érdemesnek látszott, hogy a korai, irodalomtörténeti érdekességű szövegek írójának kilétét megállapítsam. Ennek érdekében átnéztem a szóban forgó levéltár rendkívül gazdag levélgyűjteményét, és sikerült is abban egy 1608-ból származó jobbágyfelszabadító levélen a versek írójának határozott vonásait felismernem, amint az íródeák által készített szöveg tervezetét több helyen átjavította. Az oklevélen Várday Kata aláírása szerepelt, és így kezdetben őt tartottam a kézirat szerzőjének. Az általa írott levelek között azonban hiába kerestem hasonló írásmódot, csak a hozzá címzett levelek között tűntek elő ismét a már ismert betűk. Így sikerült megállapítanom, hogy a verseket leánya, Telegdy Anna vetette papírra.

Telegdy Anna Kisvárdán született, Szabolcs megye török uralom alá soha nem került vidékének egyik legjelentősebb családjában. A mezőtelegdi Telegdyek őse még a honfoglalás korában szerzett Bihar megyében nagyobb szállásbirtokot. A 16. században Telegdy Mihály (Anna nagyapja) szembefordult Báthory Istvánnal, aki azután hatalomra jutásakor minden erdélyi vagyonukat elkobozta. Mindössze a Bereg megyei Szentmiklós-hoz tartozó uradalom és a Zemplén megyei Zétény maradt a Szabolcsba átköltöző család kezén.

Édesapjáról, Telegdy Pálról Eckhardt Sándor jóvoltából tudunk egyet-mást, aki kiadta néhány levelét.¹ Tömör jellemzéséből kiderül, hogy nem futott be nagyobb politikai vagy katonai pályát, leveleiben pedig „aranyos kedélyű, évődő, színes fantáziájú” embernek mutatkozik, akinek „nagy gyönyörúsége lehetett az írás”. Felesége, Várday Kata családjának utolsó leszármazottja, aki a kisvárdai várkastélyon kívül a 33 faluból álló Szabolcs megyei családi birtok fele részét vitte hozományul.

Maga Kisvárdá ekkor fontos központ, komoly erősség, amelyet a 16. század közepén az erdélyi hadak többször is hiába ostromoltak. Körülötte egész Szabolcs megye és Kelet-Magyarország Erdély partján van, csak Várday István tart ki a Habsburgok oldalán. A vár meredek falainak oltalma alatt – nemrég állították helyre eredeti, komor szépségében – 1564-ben jó ideig dacolt Báthory István seregével is, aki végül csak annyi eredményt ért el, hogy a várúr a királyi Magyarország és Erdély háborúskodásában semlegeséget fogadott.

¹ *Két vitéz nemesúr, Telegdy Pál és János levelezése a XVI. század végétől*, kiad. ECKHARDT Sándor, Bp., 1944.

Különös és vonzó világ ez, három hatalom messzire nyúló, időnként népes tájakat könnyedén szétmorzsoló csápjai közt; a királyi Magyarország, Erdély és a Török Birodalomhoz tartozó hódoltsági területek között is független kör, még ha területileg egyszer ide, máskor oda is tartozik. Nincs uralkodója, csak vezérlő családjai, nincs fővárosa, csak védelmi és kulturális központjai, nincs törvényhozó testülete, de mégis megvannak a saját külön törvényei. Nyelve magyar, az uralkodó vallás a református. Kapcsolatban vannak ugyan Magyarország és Erdély családjaival, de mindig megőrzik saját egyéniségüket és bizonyos különállásukat.

A Várdayak férfitagjai közül kettő vész el a mohácsi csatában és három esett el a 16. század többi véres ütközetében. A Telegdyek sem maradnak mögöttük: Miklós püspök Mohácsnál, Tamás szatmári főispán Esztergom alatt, György mester Temesvár ostrománál halt hősi halált. A Nyáryak közül három férfi (György, Péter és Zsigmond) pusztult el a csatamezőn és ez a sorsa a többieknek is. Nem csoda, ha sorra halnak ki ezek a tüzes-vérű, Árpád-kori nemzetségekből származó családok.

Ízes és gazdag nyelven írnak, többnyire saját kezűleg, ezek a kardot sokat forgató, de leveleikben színesen, olykor már irodalmi szinten megnyilatkozó férfiak és a hadakozó családfők helyét gyakran betöltő, sokat szülő és temető, gyermekeik betegágya mellett sűrűn virrasztó asszonyok. Az is kiderül, hogy állandó kapcsolatot tartottak a kor legkiválóbb költőivel és fennmaradtak tudatos költői próbálkozásaik nyomai is.

A kapcsolatok között elsőnek Balassi Bálintot említhetjük, aki Várday Mihály özvegyével, Dobó Krisztínával (az egeri hős lányával) kötött házasságával Várday Kata mostohaapja lett, és többször is megfordult Kisvárdán. Rimay János Ecsedi Báthory Istvánval volt szoros kapcsolatban, egy ideig szolgálatában is állt.

Az irodalmi tevékenységgel próbálkozók közül Ecsedi Báthory István országbíró kell kiemelni,² akit különösen Várday Katához fűztek szoros szálak, nemcsak rokonságuk, hanem tiszta barátságuk révén is. Bisztray Gyula feltevése szerint abban a verses levélváltásban is része van, amelyet Telegdy Anna nagynénje, Telegdy Kata folytatott egyik sógornőjével (Sennyei Annával vagy Várday Katával).³ Különös idill a 15 éves háború legsötétebbnek rajzolt periódusában. Igaz, erre az időre esik a kisvárdai vár bővítése, szépítése, néhány megmaradt reneszánsz faragványa is.

Ehhez a körhöz tartozik Homonnai Drugeth István (Báthory István apósa) és fia, Bálint is, részben maguk is verselők, részben nagy műveltségű humanisták. Verselt a Kisvárdán működő iskola tudós rektora, Gyarmati Imre is. Iskolájának romlott állapotáról írott latin nyelvű sirámában elsősorban Várday Katához fordult segítségért, kapcsolatuk ebből is nyilvánvaló. Ő is írt magyar nyelvű verset.⁴ Telegdy Kata férje, Szokoli Miklós egyike Pallas Rimay által nyilvántartott magyar ivadékaiknak. Már hivatkoztunk Eckhardt

² RMKT XVII/1, 245–249; ECSEDI BÁTHORY István *Meditációi*, kiad. ERDEI Klára, KEVEHÁZI Katalin, Bp.–Szeged, 1984 (Adattár, 8).

³ *I. m.*, 577; LUKCSICS Pál, *Költői vetélkedés két főnemesi udvar között a XVI. század végén*, It, 1930, 95–99; *Két vitéz nemesúr*, *i. m.*, 196–198. A levél értelmezéséhez: HORVÁTH Iván, *Telegdy Kata verses levele = A régi magyar vers*, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Bp., 1979, 161–180.

⁴ *Két vitéz nemesúr*, *i. m.*, 80–81.

véleményére, aki Anna édesapját, Telegdy Pált is írni nagyon szerető, írásaiban tetszelgő embernek jellemezte. Némi túlzással tehát szinte irodalmi körről beszélhetünk a végvári harcosok bátyája mögött.

Telegdy Pál 1605-ben meghalt, és Várday Kata másodszer Bedegi Nyáry Pálnak nyújtotta kezét. Anna tizennyolc éves, amikor 1609. szeptember 4-én mai szemmel elég különös és szokatlan módon férjhez megy mostohatestvéréhez, Nyáry Istvánhoz. Házasságukból egy gyermek született, Ferenc,⁵ aki azonban 1622. szeptember 1-jén áldozatul esett egy torokgyulladásnak – ahogy a csapásba csaknem maga is belepusztuló édesanya Szokoli Erzsébetnek címzett levelében írta. Ettől kezdve maga is sokat betegeskedett: 1629-ben súlyos lázzal hónapokig feküdt, 1633-tól minden levelében derékfájásról, csontjainak nagy fájdalomról panaszkodott. Szenvedésein nem tudtak enyhíteni, és kegyetlen gyötrődésektől elgyöngülten 1635. szeptember 17-én érte a halál. A kisvárdai kápolna kriptájában temették el, díszes faragott sírköve máig fennmaradt. Latin nyelvű sírfeliratát többször közölték, Geréb László magyarra is lefordította:⁶

Ó sors, ó, dühödött Párkák, könyörülni tudatlan,
nemde, lerontátok násznyoszolyám gonoszul!
Ó, te Halál, újból könnyes zokogásra fakasztál
s minden napjaimon gyászesetem siratom.
Anna, ki ágyamnak volt záloga, részese, dísze,
Anna: Telegdy-család fénye, dicső ki valál,
mily hamar elmúltál, – bár illatozál a minap még,
most hallgatsz, lehunyád föld kerekén szemedet.
Vissza kívánnálak még hozni, de tiltja hatalmas
Végzet, acélkapu áll, rejtve, szilárdan élém.
Rendeli majd Jézus: hamarost megyek én is utánad
és ugyanúgy nyugszom egy helyen is teveled. –
Elmégy már? Mégis híred marad, éltet a várban,
itt, ahol én mostan eltemetém tetemed.
Kedvelt lesz, sírod hantját aki tiszteli ígyen
és jámbor kézzel rójjá a versezetet:
Itt nyugszik Nyáry István gróf hitvese, Anna:
lelke az égé lett, ám e helyen lakozik.

Amit ez a néhány adat takar, amit számunkra Telegdy Anna létéből megőrzött, bizony nagyon kevés. Ám levelei, versei és elmélkedései alapján sokkal többet is megtudhatunk róla, sőt bensőséges családi jeleneteknek is tanúi lehetünk. Írásaiban szereti a tapintható

⁵ Ennek a kisfiúnak lett a nevelője Szepsi Csombor Márton, akinek munkássága kapcsán már részletes szakirodalmi összegzéssel bírunk Nyáry István és Telegdy Anna udvaráról, politikai és kulturális orientációjáról: KOVÁCS Sándor Iván, *Szepsi Csombor Márton* = SZEPSI CSOMBOR Márton *Összes művei*, kiad. K. S. I., KULCSÁR Péter, Bp., 1968 (RMPE, 1), főként 61–75.

⁶ *Kisvárdai történetéből*, szerk. ÉRI István, h. n., 1954, 71–72.

valóságot, és bár nála is megtalálható a levelek szokásos bevezető és befejező udvariaskodása (szépen cirkalmazott üdvözlés, a címzett egészségi állapota utáni érdeklődés – majd a további jó egészséget kívánó záradék), közben bátran a tárgyra tér. Főleleveníti édesanyjával való nézeteltérését („Kegyed nem fogadta volt szívesen búcsúzó üdvözletemet, pedig nem szabad rám haragunnia kegyes édesanyám, mert én bizony nem akartam kegyelmedet sem szóval, sem gondolattal megbántani. Higgye el drága Édesanyám, hogy az perpatvar köztünk csak félreértésből adódott”). Másutt (1610. No. 10 832) nagyon fájlalja veszekedésüket: „Édes Asszonyom Kegyelmed ne tulajdonítsa az én vétkemet vakmerőségemnek, hanem édes Asszonyom az én gorombaságomnak, mert látja az jó Isten, hogy akartom már nem vétenek Kegyelmednek. Bizony édes Asszonyom most is Várdából nagy szívem fájdalmával jöttem el, hogy Kegyelmed haragutt rám.”

Nem tagadja meg női mivoltát, s több ízben szól vásárlásairól. Így 1620. július 1-jén Besztercéről írja (No. 10 850): „Itt mostan sok szép marhák vannak, ha sok pénzünk volna, vásárolhatnánk sok szép arjan (arany) láncokat, görög bársony atlaszok... különböző színök szépségeket árulnak... En magamnak vöttem fekete cehe sőveget 23 Forinton, két kalap sőveget mostani formát 12 forinton...” Egy másik levelében (Varannó, 1621. február 1. No. 10 856) arra kéri édesanyját, hogy „Kegyelmed hozassa el Zulfival az én viselt gyöngyös süvegemet, az régit, kiben kövek is voltak az az tárházban való ruhás ládámban vagyon. Az én aranymíves ládámbul vegye ki Kegyelmed az gyöngyös prémekeket és az nyakban vetőmet, azt is hozassa el Kegyelmed.” Gyakorlati ügyek intézéséről is pontosan beszámol (1620. január 7. No. 18 839): „Az hintó csinálót is idehívtam volt, az az más héten megcsinálja az hintót, csak küldje fel Kegyelmed. Tizenhat forintért megborítja az tetejét, csak Kegyelmed küldjön két ökörbört vagy tehénbört. Szépen újonnan megrojtozza és új szegekkel csinálja meg.”

Rengeteget utazik, sokszor nagyon viszontagságos körülmények között. Gyakorta beszámol az útviszonyokról; így Helmeccről írja 1620. január 13-án (No. 18 841): „Noha az Tiszáig nehéz utunk volt, de az Tiszán innen reménységen kívül olyan jó utunk volt, mint az deszka”. 1620 júniusában nagy utat tesznek meg, előrehadásuk sebességéről fogalmat alkothatunk: „Rozgonyból fölöstököm után huszadikán indultunk, múlt éjjel Görgön háltunk. Idegességben onnan elindultunk és az Selyemkőn békével költöztünk által... Igen nagy volt az hegy és vontatás. Az éjjel Tornalján háltunk. (Innen írja levelét is június 24-én.) Holnap talán eljutunk Osgyánba, holnapután Besztercébe.” Június 25.: „Isten oly jó szerencsénket adta, hogy Losoncra és egyéb jószágából uramnak lovat, ökröt hoztak szekereink vontatni, mert két mély földet tart az véglesi hegy.”

A korabeli viszonyokat tükrözi egy levélrész, amely édesanyjának küldött válaszából való, s Kassán kelt 1620. január 28-án. Eszerint „egyéb muzsikájuk nincsen, csak az farkas bömbölés.” Sokat írnak a betegségekről is, ugyanott: „Az kegyelmed hurotját bizony bánom, mert nem kevés nyavolya az, ugyan igen járovány mostan...” Személyes viszonyaira vet fényt az a megjegyzése, hogy „...ez levelet, hogy ily rútol írtam, kegyelmed megbocsásson, mert vacsora után írván igen alhatnám volt” (Helmec, 1620. január 13.), máskor: „Kegyelmed meg bocsásson, hogy ily rútol írtam, oka az, hogy bizony nappal hozzá nem érkezem.” Sorainak olvasásakor részesei leszünk örömeinek és szen-

vedéseinek, együtt aggódunk vele a lázzal viaskodó fiúcska betegágyánál, és átérezzük fájdalmát halálakor.

Verseit is szenvedései, súlyos betegségének fájdalmai ihlették, amint arról második versének hátlapján egy rövid, de sokatmondó feljegyzés tanúskodik: „írtam szörnyű fájdalmamban.” Bár valamennyi verse erős hitről tanúskodó vallásos könyörgés, alaphangja mindnek mélységesen szomorú, hangulatuk sötét, mondanivalójuk a bűt és a bánatot variálja, csupa sóhaj és sikoly. Benne van a korabeli emberek tehetetlensége a korai halállal szemben, mely őt és annyi más társát oly fiatalon ragadta el.

A verseket a Zichy család zsélyi levéltárában a Fasc. 144. vegyes jellegű iratai között találtam. Címet egyik sem viselt, ezért sorszámokkal láttam el az árkusokra rótt négy verset. Telegdy Anna írása nagyon jellegzetes, erőteljes, különös formájú, kortársainak írásmódjától erősen elütő, régies hatást keltő.⁷ A verseket aláírás nélkül kisebb-nagyobb javításokkal nagyalakú papírlapokra írta, a verssorokat elkülönítve, amint megkívántatik. Nagybetűt, pontot, vesszőt nem használ, írásmódja a magyar nyelv kialakulásának korabeli sajátosságait tükrözi. A verseket a Régi Magyar Költők Tárában használatos módon közlöm, a jobb érthetőség kedvéért megadom a mai nyelvhasználatnak megfelelő átírásukat is.

A versek írásmódjáról bizonyos következtetéseket lehet megállapítani. Így az *á* és *é* hang jelölésére ékezet nélkül *a* és *e* szerepel, az *i* és *j* betűt minden esetben *y*-nal helyettesíti, egy vagy két ponttal fölötte. A *cs* helyett *c-t*, *gy* helyett *g-t* ír, de az *sz* betűt többet használja, mint helyette a *z-t*. Az *ö*, *ő* jelölése nem következetes, többször *o* szerepel fölötte egy ponttal, és általában *ö-t* ír *ü* helyett is. Sajátos szerepe van a pontoknak, amelyek gyakran feltűnnek egy-egy szó után, néha vessző is előfordul.

A szöveg általában jól érthető, egy-két szó akad csupán, ahol a régies forma gondot okozott az átírásnál. A rímelésnél nem használta az *e* korszakban gyakori „*vala*” formát, annál többször fordul elő a *-val*, *-vel* ragok összecsengése. Kettőzést nem ismer és olykor egyes betűk kimaradnak, de szóhasználata meglepően színes és egyáltalán nem tükröz nyelvjárási sajátosságokat. Egyedül kisleányról írva használja többször is a „*Ferköm*” alakot.

Telegdy Anna nem nevezhető költőnek a szó mai értelmében, csak sokat szenvedő asszonynak, aki Istenhez könyörög, hogy enyhítse szenvedéseit, és megküzd a halál víziójával is. Ahogy azonban gondolatait versbe szedi, tudatos irodalmi törekvést árul el, melyről már 1623-ban tanúbizonyosságot tett, amikor Csutka Miklós deákot levelében arra kérte, hogy a néki kinyomtatás céljára átadott elmékedéseinek ügyéről adjon hírt. De erről tanúskodik a Zichy család levéltárában fennmaradt 146 levele is és azok a verstörödékek, amelyeket a missilisek hátlapjára írt. Ezért a 17. század eleji magyar költészet ismertetésénél Telegdy Anna nevét is feltétlenül meg kell említenünk.

⁷ Erre a sajátosság írásképre már KOVÁCS Sándor Iván felfigyelt: *i. m.*, 70.

I. vers

raytam könyörölő kegelmes ur ysten
az magas egekből szemed rejam nezen
es elensegymtől engem vedelmezen
keges oltalmadal engem' környölvegen

hatalmas ket karod ram legen t(e)ryedve
aldasod en raytam' legen meg [f](t)örözve
tesek meg hog te vag hyveknek őrzőye
es örök életre lelkiem vezetőye

aldomasod raytam fenylyk nag bőseget'
eletem fotayg legek tyezteseget
emberek legenek nekem becöletel'
neked szolgálhasak engedelmeseget'

ez vylagban tudom nyncen maradasom
alando örömöm kedves vygasagom'
oh kedves palota fenyos dőcösegem
mely meg valtóm által kezettetek nekem

semy ez vylagy öröm mar enekem'
az fenyos egekben kyvankozyk lelkiem
ez vylagy kynok semyt mar enekem'
nem arthatnak mert en hyzek az ystenben

mynden eletemet teneked rendeltem'
en ödvösegetem cak tőled remelem
ez vylagy yomat cak te tőled varom
yrgalmasagodhoz batran ragazkodom

yrgalmasagodat raytam meg mutatad
yt az vylag szerent aldasod ram nydtad
amaz kyvant yokat tőlem meg nem vonad
eletem ez földön te meg nem koronazad

I. vers. Átirás

Rajtam könyörölő kegyelmes Úr Isten!
Az magas egekből szemed reám nézzen
És ellenségimtől engem védelmezzen,
Kegyed oltalmaddal engem környölvegyen.

Hatalmas két karod rám legyen terjedve,
Áldásod én rajtam legyen megfőrsztve.
Tessék meg, hogy Te vagy híveknek őrzője,
És örök életre lelkem vezetője.

Áldomásod rajtam fénylik nagy bőséggel,
Életem fogytáig legyek tisztességgel.
Emberek legyenek nekem becsőlettel,
Neked szolgálhassak engedelmisséggel.

Ez világban, tudom, nincsen maradásom,
Állandó örömöm, kedves vigasságom.
Óh kedves palota, fényes dőcsőségem,
Mely Megváltóm által készítettett nekem.

Semmi ez világi öröm már énnekem,
Az fényes egekben kívánczik lelkem.
Ez világi kínok semmit már énnekem
Nem árthatnak – mert én hiszek az Istenben.

Minden életemet Tenéked rendeltem,
Én ödvösségemet csak Tőled remélem.
Ez világi jómat csak Tetőled várom,
Irgalmasságodhoz bátran ragaszkodom.

Irgalmasságodat rajtam megmutatád,
Itt az világ szerint áldásod rám nyitád,
Amaz kívánt jókat tőlem meg nem vonád;
Életem ez földön Te meg nem koronázád.

II. vers

kyert az te neved en tőlem aldasék
bősege en ny(e)lvem teneked aldozek
haladatlan voltom hog ne talaltasek
ynkab nag hővsegem bősege ky tessek

lam te vag amaz bő adakozo ysten
yrgalmasagodnak soha vege nyncen
raytam könyörölő szent erős ur ysten
boseges aldasod kerlek ram teryedgen

oh lam te fondaltad az magas egeket
ez szeles vylagon valo ekesseget
meney harmatal elezted az földet
kyvel gazdagetod az szeles vylagot

szent szent az te neved yrgalmas ystenem
szengyen az en nyelvem tegedet tyztelyen
mynden remensegem bened helyheztetem
ysteny Aldasod en reyam teryedgen

II. vers. Átirás

Kiért az Te neved éntőlem áldassék,
Bőséggel én nyelvem Tenéked áldozzék,
Háládatlan voltom hogy ne találtassék,
Inkább nagy hővségem bőséggel kitéssék.

Lám, Te vagy amaz bő adakozó Isten,
Irgalmasságodnak soha vége nincsen,
Rajtam könyörölő szent, erős Úristen,
Bőséges áldásod, kérlek, rám terjedjen.

Óh lám, Te fondáltad az magas egeket,
Ez széles világon való ékességet,
Mennyei harmattal éleszted az földet,
Kivel gazdagétod az széles világot.

Szent, szent az Te neved, irgalmas Istenem,
Zengjen az én nyelvem, Tégedet tiszteljen,
Minden reménységem benned helyezetttem,
Isteni áldásod énreám terjedjen.

III. vers

en ystenem tudod hog tebened byztam
yrgalmasagodhoz batran ragazkotam
ysteny erodet raytam tapasztaltam
kyert felsegedtől en el sem holdoltam

zolgálatra holtyg en garlo testemet
teneked ayanlom repeso lelkemet
buydoso vylagbul ky vyven engemet
te neked ayanlom lelkemet testemet

te vag az hyveknek bizonyos örzöye
az kereztenységnek yo segeltetőye
my bönös lelkönknek ő elezgetőye
az örök életre ő megszentelőye

III. vers. Átírás

Én Istenem, tudod, hogy Tebenned bíztam,
Irgalmasságodhoz bátran ragaszkodtam,
Isteni erődöt rajtam tapasztaltam,
Kéért Felségedtől én el sem holdoltam.

Szolgálatra holtig én gyarló testemet
Tenéked ajánlom, repeső lelkemet,
Bujdosó világból kivívén engemet,
Tenéked ajánlom lelkemet, testemet.

Te vagy az híveknek bizonyos őrzője,
Az kereszténységnek jó segéltetője,
Mi bönös lelkönknek ő éllesztgetője,
Az örök életre ő megszentelője.

IV. vers

Tudod en ystenem Te hyve szolgád voltam
ez szomoru sorsban ha yme most yutam
halando vylagban ha ydeyg laktam
el hyd ystenemtol meg boldogytatam.

Sokasagu sereg ky lam yde göltel
engem regen synlot hog ym el temetnel
emlekezel arul ky nem regen eltel
ezen yutalmad lez mynt ha sokat elnel

Sok sanyarusagban eltem yfyusagban kedves vyragaban
szolgaltam hyvesegben...

IV. vers. Átírás

Tudod, én Istenem, Te hív szolgád voltam,
Ez szomorú sorsban ha íme most jutám,
Halandó világban ha ideig laktam:
Elhidd, Istenemtől megboldogítottam.

Sokaságú sereg, ki lám, idegyöltél,
Engem, régen sínlőt, hogy ím eltemetnél:
Emlékezzél arról, ki nem régen éltél,
Ezen jutalmad lesz, mintha sokat élnél.

Sok sanyarúságban éltem ifjúságban, kedves virágában
Szolgáltam hívségben...